

**TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI
SÜLEYMAN SÖNMEZ
EKONOMİ VE FİNANS BULUŞMALARI
KONUŞMA METNİ**

30 Mayıs 2023 – Salı

İSTANBUL

Değerli başkanlar, iş dünyasının değerli temsilcileri, sevgili dostlarımız;

TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına, hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Üye federasyonumuz SEDEFED'in desteği ve Integral Yatırım'ın katkılarıyla, **Ekonomi ve Finans Buluşmaları** serimizin İstanbul buluşmasında, sizlerle bir araya gelmekten onur duyuyoruz. Hepiniz hoş geldiniz.

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken, yeni bir dönemde, **parlak yarınların umuduyla** bir aradayız. Uzun bir süredir, ülkemizin gündeminde haklı bir yer kaplayan, **halkımızın iradesinin sandığa yansıdığı, bir demokrasi şölenini** geride bıraktık. **28. Dönem Milletvekili** ve **13. Cumhurbaşkanlığı** seçimlerini tamamladık. Tarihimizde ilk kez yaşadığımız, **iki turlu Cumhurbaşkanlığı** seçim süreci, **halkımızın olgunluğunu** ve **demokrasinin gücünü** bir kez daha gösterdi.

Demokrasinin hayat damarı olan seçimlerde, **aktif ve etkin yurttaşlık hakkını** kullanan vatandaşlarımıza ve **Cumhurbaşkanı adaylarına** teşekkür ediyoruz. Seçim sonuçları, **ülkemiz ve milletimiz için** hayırlı olsun. **13. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı** tebrik ediyor, **hukukun üstünlüğü** ve **demokratik değerler ışığında**, ülkemizin **kalkınması ve refahı için**, milletimizden aldığı bu temsil yetkisini, en iyi şekilde kullanacağına inanıyoruz.

Öte yandan **14 Mayıs'ta** seçilen, **28. Dönem Milletvekillerimize** başarılar diliyor, her birinden tüm yetkilerini, **ülkemizin birliği, refahı, huzuru ve barışı için** kullanmalarını bekliyoruz. **Vakit, hayallerimizdeki kalkınmış Türkiye'ye odaklanmanın vaktidir.** Ve **ülkemizin hızla, asli gündemi olan ekonomiye dönmesi** gerekmektedir. **'Yarının Türkiye'sini, ve umudu inşa etmek için**, hepimize büyük sorumluluklar düşüyor. Biz de bu süreçte **iş dünyası** olarak, her zaman olduğu gibi, üzerimize düşen tüm görevleri **yapmaya, çalışmaya ve üretmeye** devam edeceğiz.

Değerli dostlar, değerli Katılımcılar;

26'sı bölgesel, 4'ü sektörel olmak üzere 30 federasyonu, ulusal - uluslararası 300'ün üzerinde üye derneği, ve 60 bini aşkın şirketi, gönüllülük esasıyla bir araya getirmeyi başarmış bir yapı olarak, **ortak yaşam için, ortak hayaller etrafında şekillenen, demokratikleşme, ve her alanda fırsat eşitliğini temel alan, bir ülke hayalini** ortaya koymuştuk.

Yaşamda, eğitimde, kariyerde, istihdamda, ekonomide ve girişimcilikte; kadın-erkek, genç-yaşlı fark etmeksizin, **81 ilimizin her birinde yaşayan tüm insanlarımızın, eşit fırsatlara sahip olduğu** bir Türkiye hayalini, ülkemizin tümünde yaygınlaştırmaya çalışıyoruz. Bu hayale ulaşmak için, ülkemizin sürdürülebilir kalkınma ve küresel rekabetçilik odağında, **Dijital Dönüşüm, Yeşil Dönüşüm, ve Toplumsal Dönüşüm**e uyum sağlaması hayati önem taşıyor.

Ölçeği fark etmeksizin tüm şirketlerin, **dijital yetkinliklerini geliştirmiş olduğu, insan ve çevre dostu bir ekonomiye** kavuştuğumuz, **kadınlar ve gençlerinin, eşit fırsatlar ile, eşit imkânlara sahip olduğu** bir Türkiye'ye, **kapsayıcı ve akılcı politik adımlarla, daha da hızlı ulaşacağımıza** inanıyoruz.

Değerli dostlar, değerli misafirler;

Bugünkü buluşmamızın temelini oluşturan **ekonomi ve finans**, ne yazık ki, **ikinci yüzyılımıza taşıdığımız, iki temel kronik sorunumuz** olmaya devam ediyor. **Ekonomik faaliyetin ve refahın, bölgelerimiz ve kentlerimiz** arasında **adaletsiz dağıldığı, orta gelir ve orta demokrasi tuzağıyla** sınıanan, **finansmana erişimin** her geçen gün zorlaştığı bir Türkiye manzarasından, ancak **ortak akıl ve ortak vizyonla** çıkabiliriz.

Ekonomilerde güven ve istikrar, belirsizliklerin en büyük ilacıdır. **Öngörülebilir bir iklimi** yaratmak için, **risklerimizi** azaltmak zorundayız. Bunun için de, **iktisat bilimi** çerçevesinde, **sorunlarımızı doğru teşhis edip, doğru bir tedavi yöntemi** uygulamanın, gerekli olduğu zamanlardayız.

Ekonomimizi dayanıklı kılmak için, **sürekli değişen, uyum sağlamanın, yol ve yöntemleri** ile zor olduğu yollar yerine, **hedefimize ulaşmamızı sağlayacak, güvenli patikalara ihtiyacımız var.** **Kısa vadeli adımlar can suyu yaratırken, orta ve uzun vadeli reformlar ile, kaynağın sürekli canlı kalmasını** sağlayabiliriz.

Bu noktada seçim öncesi, Sayın Cumhurbaşkanımız dahil, tüm adayların dile getirdiği **LİYAKATİ**; **şeffaflık ve hesapverirlik** esaslı, **kurumlarımızın bağımsızlığı** ile birleştirdiğimizde, **üretim ve yatırım atmosferine, ivmesi güçlü bir rüzgar** yaratabiliriz. Buna mecburuz, zira önümüzde çok zorlu bir 2023 yılı sınavı var.

TÜRKONFED olarak her çeyrekte üyelerimizin, finansmana erişim ve genel ekonomik beklentilerini ölçüyoruz. 2023 yılı ilk çeyrek araştırmasını, geçtiğimiz hafta tamamladık. Çıkan sonuç, **ağırlığını KOBİ'lerin oluşturduğu işletmeler açısından, finansmana erişimde şartların ağırlaştığını ve krediye erişimin, neredeyse imkânsız hale geldiğini** gösteriyor.

İşletmelerin yaklaşık **üçte ikisi**, işletme sermayelerini **en çok kendi kaynakları ve gelirleriyle** finanse ederken, **yüzde 20,3'ü banka kredileri, yüzde 12,4'ü ise tedarikçi ya da müşterilerinden aldığı finansman** ile karşıladığını söylüyor. Geçtiğimiz yılın son çeyrek anketine göre, **kredi payındaki azalma dikkat çekerken**, işletmeler, giderek artan oranda **vadeli satın alma ve müşteri avanslarına bağımlı hale gelmiş** görünüyor.

Ankete katılan **her 10 iş insanından 8'i, sürekli değişen regülasyonlar nedeniyle, mali/finansal tedbirlere uyum göstermekte zorlanırken, her dört işletmeden üçü de krediye erişim şartlarının ağırlaştığını** belirtiyor. **Katılımcıların yüzde 95'i, 2023 yılı için yüzde 4, ve altında bir büyüme beklentisi içinde** olurken; **yüzde 85'i de, 350 milyar TL'lik KGF kredisinin miktarını, yeterli görmediğini** ifade ediyor. Ve yine **yüzde 74'ü, KGF kredilerine erişim imkanının da zorlaştığını** söylüyor.

Değerli Misafirler, Değerli Dostlar;

Bu durum elbette sürdürülebilir görünmüyor. Ekonomimizin en öncelikli sorunları **olan faiz, enflasyon, döviz cephesindeki belirsizliklere, ve ikiz açık sorunumuza** ivedilikle çözüm üretmemiz gerekiyor. **Faizler ve finansmana erişim** konusunda, uzun süredir yaşadığımız belirsizliğin, bir an önce **istikrara kavuşması için, iyileştirici adımlar** atılmalıdır.

Krediler üzerindeki baskı hafifletilmeli, finansmana erişimde, zorlaştırıcı unsurlar ortadan kaldırıldığı gibi, kolaylaştırıcı uygulamalar, hızla hayata geçirilmeli, merkezde alınan kararların, sahaya yansımaları sağlanmalı; kısacası, ekonominin finansman yakıtının, üretim ve ihracatın tüm kılcallarına, dağılması sağlanmalıdır.

Yüksek seyreden dış ticaret açığının ana nedeni, ihracatın istenen düzeyde artmaması değil, ithalata, özellikle enerji ithalatına olan aşırı bağımlılığımız ve yüksek katma değerli, yüksek teknoloji ürün ihracatında, yüzde 3 barajına takılı kalmamızdır.

Dijital ve yeşil dönüşüm kaldırıcı, işte bu barajları, doğru ve etkin politikalarla aşmamızı sağlarken; eğitimden kadına, gençlikten girişimciliğe, içinde yenilikçi bakış açısı barındıran, toplumsal dönüşüm kaldırıcı da potansiyelimizi sınırlayan duvarların, ötesine geçmemize kapı aralayacaktır.

Değerli Dostlar;

TÜRKONFED olarak, uzun bir süredir gerek **enflasyon**, gerekse de **finansmana erişim** konusunda, sorunları açık yüreklilikle dile getirip, **çözümü** de aktarıyoruz. **Tüketim odaklı büyüme sürdürülebilir değil. Rekabetçilikte sanayi odaklı, üretim odaklı yeni bir hikâye yazmamız; büyümeden ziyade, kalkınma odaklı bir ekonomik modele geçmeliyiz.**

Birbiriyle, adeta yapışık ikiz gibi olan, iki engelden, **orta gelir ve orta demokrasi tuzaklarından** kurtulmamız şart. Artık **köklü yapısal reformlar ile, güven, istikrar ve öngörülebilirliği** sağlamalıyız. Sorunlarımızla mücadelenin yolu, **hukukun üstünlüğü ve yargı bağımsızlığından** geçiyor.

Demokrasiyi bir yaşam tarzı haline getirmek, yargının ve kurumlarımızın bağımsızlığını tesis etmek, liyakate önem veren, şeffaf ve hesap verir bir yönetim anlayışı ile, geleceğe daha güvenle bakabiliriz. Siyasetin yeni dönem dilinin de, kırınlıkları gideren, konuşuran, tartıştıran, birleştiren bir düzeye yükselmesine ihtiyacımız var.

Yeni bir ekonomi politikası kadar, yeni dönemin, yeni ve sivil, özgürlükçü anayasasının da, katılımcı bir anlayış ve toplumsal mutabakat ile yapılması, ikinci yüzyılda, ülkemizin potansiyelini harekete geçirecek, en önemli güç olacaktır. Buna yürekten inanıyorum.

Ekonomi ve Finans Buluşmaları'na emek veren, değerli paydaşlarımıza ve yönetim kurullarına, TÜRKONFED Finansmana Erişim Komisyonumuzun, değerli başkanı ve üyelerine şükranlarımı sunuyorum.

Bugün bizler ile birlikte olan **siz değerli dostlarımıza** teşekkür ediyorum.

Sağlık ve sevgiyle kalın diyorum.